

Omelija fil-Festa ta' Santu Wistin

Is-Sibt 28 ta' Awwissu 2021

Knisja ta' Santu Wistin, il-Belt Victoria

L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof ta' Għawdex

WISTIN: IL-BNIEDEM TAT-TIFTIX, IL-FLESSIBBILTÀ U D-DOĊILITÀ

Nahseb li bhali tisimghu hafna ommijiet li kultant jilmentaw dwar uliedhom: jghidu li m'ghadhomx imorru Knisja, li m'ghadhomx jemmnu, m'ghadhomx iridu jitolbu. Huwa lment li nisimghu sikwit. Kultant mhux nisimghuh biss, imma nghixuh bl-esperjenza tal-familja taghna stess. Is-sitwazzjoni taghna llum hija simili hafna ghas-sitwazzjoni li fiha ghexu Santu Wistin u l-familja tieghu.

Kif tafu intom, is-sitwazzjoni soċjali taghna llum m'ghadhiex Nisranija kif kienet sa ftit ilu. Imma hekk ukoll kienet is-sitwazzjoni fi żmien Santu Wistin fl-Afrika, fl-Alġier fejn twieled, f'Tagaste ta' żmien. Kien hemm dak li jghidulu sinkretizmu reliġjuż, jiġifieri diversi reliġjonijiet imhalltin flimkien, diversi ideat reliġjużi ta' qima li kienu jithawdu u jintgħaġnu flimkien, u kulhadd kważi kien jemmnu dak li jaqbilla. U f'din is-sitwazzjoni kien hemm hafna nies li spiċċaw ma jemmnu f'xejn. Mhix simili ghas-sitwazzjoni taghna din li kien jghix fiha Wistin fir-raba' sekl u wara Kristu?

Imma mhux biss. Anki s-sitwazzjoni tal-familja tieghu ma kinitx waħda minn daww is-sbieh. L-istoriċi jghidulna li għalkemm missieru Patrizju kien iħobb lil ommu Monika, ma kienx isibha bi tqila biex ikun infidil lejha u jaqlibhielha. Allura, f'dan il-kuntest familjari incert u instabbli, li Wistin kien jixrob ukoll minnu, kuntest illi huwa simili hafna għall-kuntesti taghna, fejn il-familja tilfet kull ċertezza u kull stabbiltà li għandha, toħroġ il-figura ta' dan il-bniedem, joħroġ il-kobor ta' dan il-bniedem li jfittex, l-ewwel u qabel kollox, b'moħħu, bl-intelligenza tieghu, il-verità, ftit stabbiltà, ftit serħan, ftit paċi.

Allura mhux biss is-sitwazzjoni soċjali ta' Santu Wistin hi simili għal taghna, mhux biss is-sitwazzjoni familjari tieghu hija simili għal taghna, imma saħansitra s-sitwazzjoni personali tieghu hi simili hafna għal taghna. Allura nistgħu ngħidu b'wiċċna minn quddiem li Santu Wistin hu bniedem ta' żmienna. Imma x'jagħmel Santu Wistin f'din is-sitwazzjoni soċjali, familjari u individwali tieghu? Jagħmel xi haġa tassew sabiħa, tassew umana, tassew vera, tassew kbira: ma jibżax mill-mistoqsijiet.

Il-bniedem hafna drabi jwarrab il-mistoqsija hekk kif tiġi, għas-sempliċi raġuni li ma jridx jidhol f'incertezzi u f'instabbiltà. Imma jekk il-fidi taghna ma tgħaddix mill-għarbiel tal-mistoqsijiet – b'mod speċjali mill-għarbiel tal-mistoqsijiet eżistenzjali, daww li jregħduna fl-eżistenza taghna, daww li kultant iwaqqgħuna fi kriżi, bħalma hi t-tbatija, id-diffikultà fir-relazzjonijiet, il-problemi tal-mard, tal-ingustizzji li naraw madwarna – jekk dan kollu ma nhalluhx jistaqsina, jinterpellana, il-fidi taghna tibqa' xi haġa wisq superfiċjali, u tispiċċa semplicement libsa li nilbsu u ninzghu meta u kif jaqblilna.

Santu Wistin dan ma kienx jissaportih. Għalih il-fidi kienet xi haġa illi jew tolqtu fil-qalb dejjem u l-hin kollu, jew tiffurmalu l-moħħ tieghu dejjem u l-hin kollu, jew inkella jitbiegħed minnha. Allura nsibu d-diversi fażijiet fil-ħajja ta' Sant Wistin. Jgħaddi mill-istudji xjentifiċi ta' dakinhar, għas-setet ta' żmien, għall-iskejjel filosofiċi ta' żmien, sakemm fl-aħħar jasal biex jilqa' u jaċċetta l-fidi Nisranija.

Jien hawnhekk nixtieq li jkollna dan is-sens kbir ta' tiftix li kellu Sant Wistin, dan il-kuraġġ li jagħmel il-mistoqsijiet li kultant ahna nibzgu naghmlu. Jien niftakar id-dar, lil ommi, kull meta missieri kien jagħmel xi mistoqsija. Missieri kien bniedem li jindaga u jistaqsi. Ma kienx wiehed minn dawki li jibilghu l-affarijiet jew jaċċettaw l-affarijiet kif jghiduhomlu. Allura kien jistaqsi: 'Min qatt mar u reġa' gie? Min jirakkontali li fil-hobz hemm veru l-Ewkaristija? Min jghidili din?'. Niftakar lil ommi min-naħa l-oħra, kważi kważi taqa' fi kriżi għax missieri qed jaqa' f'erezija.

Imma jiena naħseb illi jekk ahna ma nistaqsux, jekk ahna d-domandi tagħna ma nirrispettawhomx, jigrilna li ma jkollniex ċertezzi. Jekk int ma tistaqsix, int ma jkollokx risposti ta' veru, imma semplicement tirrepeti dak li qallek haddiehor. Dan huwa wiehed mir-riskji tagħna l-Insara. Allura mbagħad bil-mod il-mod jibda dak li nsejhulu d-'dizaffett': ma nibqghux marbutin mal-fidi tagħna, ma nibqghux inhobbu dak li ahna nemmnu. Araw ftit x'gara jew x'inhu jgri fil-Covid. Bil-mod il-mod nibdew nitbieghdu, lanqas nindunaw kif. Għax xi haġa li ma thobbiex, xi haġa li mhix tiegħek, tibda titbieghed minnha, ma tibqax importanti għalik fil-hajja tiegħek.

Imma minbarra din il-kwalità importanti li kellu Sant Wistin, kellu kwalità oħra, u anki hawn inhoss li jista' jgħallimna haġna: il-kwalità tal-flessibilità tiegħu, il-kapaċità li jgħaddi minn tagħlim għall-iehor, li jinduna illi t-tagħlim ta' qabel ma kienx tajjeb daqs it-tagħlim li għandu issa; it-tagħlim li tgħallim wara kien aħjar minn dak ta' qabel. Din hi l-kapaċità li jbaxxi rasu għall-verità kull darba li jifhimha iżjed, din il-kapaċità li kellu Sant Wistin li jkun flessibbli f'qalbu u f'moħħu, li ma jkunx rigidu u jkun kapaċi jilqa' l-verità tiġi minn fejn tiġi.

Din hija kwalità oħra importanti għalina l-bnedmin u għalina l-Insara. Għax jekk ahna ma nkunux flessibbli, jekk ahna ma nkunux kapaċi ngħawgu l-moħħ u l-qalb tagħna għat-tagħlim illi kontinwament niskopru anki fl-istess fidi Nisranija, jigrilna li nibqghu bit-tagħlim tal-Katekiżmu. Jigrilna illi nibqghu Insara nostalgici, ta' qabel is-sagramenti, ta' qabel it-Tqarbina u ta' qabel il-Grizma. Nibqghu bl-ideat stagnati fis-sensi rigidi ta' moħħna. U kulma tiġi u jkun differenti, narawh libertà żejda, narawh modern iżżejjed, narawh illi ma jaqbilx ma' dak li tgħallimna ahna. Imma fil-fatt inkunu qegħdin niddefendu ruħna mill-inċertezzi li joħolqilna l-għdid li qegħdin nitgħallmu.

Ejjew nitolbuh lil Santu Wistin, hu li kien bniedem tassew kbir, hu li għadda minn diversi esperjenzi f'hajtu, biex jagħtina dan id-don l-iehor importanti, tal-flessibilità fil-qalb, il-flessibilità intellettuali u emottiva.

Imma hemm kwalità oħra f'Santu Wistin illi ma nistax nieqaf minn din ir-riflessjoni qabel ma nsemmiha. Hija d-docietà tiegħu quddiem il-Kelma ta' Alla: kemm kien kapaċi jhalli l-Kelma ta' Alla li jisma' tinfluwenzalu lil hajtu, tikkundizzjonalu lil hajtu, jew aħjar, tifformalu lil hajtu.

Kemm nisma' l-Kelma ta' Alla jien! Dalghodu stess: il-Brevjar, il-Qari, il-quddies li nqaddes... Kemm nisma' l-Kelma ta' Alla! Imma kemm inhalli l-Kelma ta' Alla tifformali lil moħħi, lil qalbi u fuq kolloxx l-ghazliet tiegħi?

Santu Wistin hawnhekk kien verament kopja ta' Sant'Anton Abbati. Santu Wistin kien iħalli l-Kelma ta' Alla tinfluwenzalu hajtu. L-Ittri ta' San Pawl, hu u jaqrahom, kienu jbidlulu mhux biss l-intelligenza tiegħu, mhux biss l-iskeda mentali tiegħu, imma wkoll l-affettività u

l-għażliet tiegħu, id-deċiżjonijiet tiegħu. Hu qraha b'tant dettall l-istess ħajja ta' Sant'Anton Abbati, li kien jgħix biss ftit żmien qablu; miet proprju meta Santu Wistin kien għadu żgħir.

Anki din l-istorja kienet tinfluwenzah tant u kien jagħmel din il-mistoqsija: kif Sant'Anton halla l-qari ta' vanġelu wieħed jibdillu ħajtu? Kemm għamel eseġesi, kemm għamel studju profund tal-Kelma ta' Alla Santu Wistin! Kemm kien jafha bl-ament il-Kelma ta' Alla! Kemm kien jgħidha l-Kelma ta' Alla waqt li jitkellem, mhux biss fil-prietki, imma waqt li jitkellem fil-komunikazzjoni ordinarja tiegħu, għax kienet saret haġa waħda miegħu, haġa waħda fih, haġa waħda ma' qalbu, haġa waħda ma' lsienu!

Ejjew nitolbuh lill-Mulej dawn it-tliet doni llum bl-interċessjoni ta' dan il-qaddis kbir: il-kapaċità li nfittxu, id-don illi nistaqsu, id-don li ma nibzghux mill-inċertezzi li joħolqulna l-kriżijiet tal-fidi, għax huma dawn id-dubji tal-fidi li jagħtuna ċ-ċertezza. Ejjew nitolbuh id-don l-ieħor tal-flessibilità, illi nhallu t-tagħlim il-ġdid tal-fidi Nisranija li niskopru fil-ħajja tagħna jinfluwenzana tassew f'ħajjitna. Ejjew nitolbuh fuq kollox id-don tad-doċilità, il-kapaċità li nitgħallmu mhux biss b'moħħna imma bil-persuna shiħa tagħna, kif kien jisma' l-Kelma ta' Alla Santu Wistin, mhux biss jgħidha, mhux biss jikkomunikaha, imma fuq kollox jgħixha.